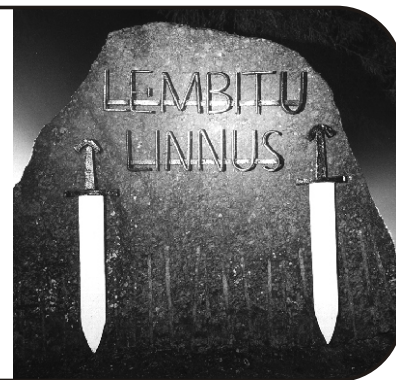


Suure-Jaani linna,  
Suure-Jaani valla  
ja  
Olustvere valla  
ajaleht

Nr. 6 (39)  
Juuni 2003

# LEOLE



## JUUNI Anno Domini 2003

21. juunil algab suvi. On kõige lühemate ööde kuu.

On lastekaitsepäev ja leinapäev, on nelipühad, võidupüha, peetripäev ja jaanipäev.

Jaanipäeva toimetamiste kohta on Suure-Jaani kandist teada järgmist: "Jaanituli korraldati jaanilaupäeva õhtul. Tuli süüdati pärast päikese- loojangut. Siis said inimesed talutööd lõpetatud ja rahval oli aega kokku tulla. Tuleasemeks valiti mõne talu kõrgem künkas. Hea, kui lähedal oli kiik. Tavaks oli, et jaanituli korraldati kohas, kus peres elas Jaani-nimeline mees. Jaani talust toodi siis õlut tule juurde. Selle talu pere poolt korraldati ka tuleplats. Tõrvatünn prahiga kinnitati kõrge ridva otsa. Süütaja pani ridva otsa kasetohtu ja süütas selle abil tõrvatünni. Tõrvatünn põles paar-kolm tundi. Kui tuli lõpema hakkas, kukkusid tünniriismed alla ja põlesid veel edasi veidi aega."

Lõuna-Viljandimaal öeldi, et kui jaanipäev reedi on, siis saab palju ristsid sel aastal olema. Meie viimaste aastate kasinal "lapseõnnele" sellest vanast tarkusest lähtuvalt sel aastal levendust loota pole.

Suure-Jaanis on see ka "aasta ürituse" - "mööblimessi" ehk õige nimega Suure-Jaani Muusikapäevade kuu. Juba kuuendat korda! Igal aastal lisandub kontserdipaiku ning seekord kõlab muusika kirikust ja lossist Hüpasaare soodeni. Ning nii kuus päeva järjest. Festivali avapäeval - 18. juunil - on Suure-Jaani postkontoris kasutusel festivali eritempel.

Kuu lõpetab aga alati nii stiilne Olustvere pargipidu - tänavu saab loss saja aastaseks.

Ilusaid suveelamusi kõigile!

Loodetavasti leiate aasta lühimal ööl ka oma sõnajalaõie.

**Leili Kuusk**  
leili@suure-jaani.ee



Kas siit võib sõnajalaõisi leida?

FOTO: Jaanus Siim

Õöd peaaegu ei olegi. Lemmes hämaruses annab üks päev teisele käe. Pööripäeva öitsemise kõikvõimas kirk on kõrgimal tipul: valendab, roosatab, ruskab, kirendab ja sineatab; möhitab, vilistab, vidistab, kukub, huilgab ja hõiskab. Künkastel on tuled ja trall. Tuli tervitab tuld, talu talu ning maa maad. Ning maa tervitab päikest. Jaanipäev! Tõuvili on maas, kuid heinategu pole veel aland. Põllumees tõmbab hinge tagasi, et hääs lootuses asuda kasvu ning kevadise külvi koristamisele. Inimene pole iheasta taim: vahepääl antakse tuleva-aastasele rukkiväljale sõnnikut ning hiirud kisuvad musklike pingutades selle vaosse. Jaanipäev. Pööripäev. Nõnda kirjutab Henrik Visnapuu "Loomingus" 1924, kirjeldades Albert Kivikase romaani "Jaanipäev".

Oma tähtsa koha rahvakalendri tähtpäevade seas on jaanipäev saanud paljudel rahvastel päikesekalendri suve alustava pööripäevapühana. Jaanituli on tükk meie esivanemate ajalugu, nurgakivi suvises pööripäevaegses traditsioonis päikese kui valgusallika austamiseks, mille kaar taevatelgil hakkab siitpeale vähehaaval lühenema.

Jaanituli oli tava, pidulik ja püha rituaal kõigile. Kes ei tulnud jaanitulele, sellel pidid kasvama odrad ohakased, kaerad kasteheinased, linad hullusti tutri täis ja lühikesed.

Põldudele hõljuv jaanitule suits oli ohvrisuits põlluhaldjale, kes pidi kaotama sealt kahjulikud putukad ja hävitama umbrohud ning kaitsma koduloomi haiguste eest.

Jaanipäeval vaatasid neiu löokesi. Kes kõige enne nägi kaht löokest liigistikku taeva all lõõritamas, sel oli õnne oodata. Jaaniööll hiilgavad jaaniussid. Need on rahvaluules vaeslapse pisarad, mis rohuse veeresid ning seal hiilgavateks ussikesteks muutusid. Kes jaaniussi koju viis, sellel tuli õnn koju. Kes ussi ära tallas või tappis, sellele tuli õnnetus. Poisid ja tüdrukud otsisid üksteise võidu jaaniussikesi. Kes leidis neid kõige rohkem, see neiu sai varsti mehele ja poiss naise.

Jaaniööll korjatud üheksat liiki lilledest (näiteks jaanilill, koirohi, kaetisrohi, tedremaran, vahulill, piibeleht, palderjan, soolikarohi ja raudrohi) keedis oli ravimiks paljude haiguste vastu. Ka anti neid rohtusid kariloomadele haiguste puhul ja suitsetati mesipuid röövmesilaste vastu. Aga hobuste joogikünadesse raputatud jaaniöö kastevesi tegi hobused ilusaks, nende karv jäi kastekarva kaunilt läikivaks. Jaanikaste pidi andma neidudele ja noorikutele kauaks ajaks nooruse ja värskuse. Kaste korjamiseks laotati rätik rohu peale. Kui rätik märjaks sai, väanati sellest vesi nõusse. Seda tuli teha aga salaja teiste nägemata.

taas ikka madalamalt käima ja päev lühenema. Peagi siristavad ritsikad: "suvi lõppeb, aeg voolab, mida sa oma ülejäänud ajaga teed?"

Jaanikuusse jääb teinegi meie rahvale oluline päev - Võidupüha, võiduka Võnnu lahingu aastapäev. See on üks neist päevadest, mil mõelda tavaliselt rohkem, mis maksab meie maa ja rahva vabadus, kes selle eest maksnud on ning mida ja kuidas meie selle eest maksame et vabadust tulevastele põlvedele säilitada. Vabadus ei ole iseenesestmõistetav asi, see on suur kingitus, mille eest tasub tänulik olla nii neile paljudele, kes

## Jaanipäev!

Suvine pööripäevaegne valguspüha oli ühtlasi õiepüha. Jaaniööll otsiti õnne kesalille kroonlehtedest. Seda tehakse ka tänapäeval karikakra õielehtedega: armastab, ei armasta, armastab, ei armasta... Vanasti viisid aga neiu jaaniööll kesalille kroonlehtedest saadud "õnned" ööseks oma padja alla, siis pidid nad nägema ilusat und ning varsti ka mehele saama.

Peamine oli aga jaaniööll sõnajalaõie otsimine. Sõnajalaõis pidi särama kui päike ja helendama kõigis vikerkaarevärvides, nii ilus kui Victoria regia, veekuningannaks nimetatud vesiroos Amasoonases, roosade lõhnavaite õitega. Veel ilusamgi! Nagu Koidutäht oma hiilguses. Vaheltiirles ta kui ratas ja puistas ümberringi sähvivaid värvilisi sädemeid. Oietuli valgustas ümbrust niisama kui päike keskpäeval. Kuid ikka juhtus nii, et seda õit ei saadud kätte, vanapagan ajas õnneotsija eksiteele või röövis õie õnneleidja käest. Aga kui õnneotsijal õnnetus õit kätte saada ja seda hoolsasti hoida, pidi saama temast kõige õnnelikum inimene.

Vanarahval oli palju ennustusi heinaajaks ja sügiseseks viljasaagiks. Kui päike jaanipäeva hommikul selgesti tõuseb ja õhtul selgesti loojub, siis tuleb ilus ja kuiv heinaaeg. Kui jaanipäeval vihma sajab, tuleb märg rukkilõikus ja talvel palju lund. Jaanikuu vihm puistab põllule kulda ja rammutab mulda. Ennejaanine vihm on suureks kosutuseks põlluviljale, pärastjaanine aga kaotuseks heinatööle. Ennejaanine vihm on rohkem väärt kui Riia linn, öeldi.

Ka praegusajal on jaanikuuöödest kõige pidulikum jaaniöö, ilus traditsioon iidset ajast. Lillearoom hõljab niitudel, metsades ja põldudel. Kiigemäel loidab jaanituli.

*Toimetaja leidis kauni jaanipäeva artikli aasta tagasi ametisse asudes "Leole" materjalide hulgast. Kahjuks puudub kirjatööl autori nimi ja seda ei suuda meenutada ka lehe toonane toimetaja. Vabandame autori ees ja avaldame loo anonüümsena.*

meile vabaduse on saavutanud kui ka Temale, kellelt inimene saab arusaama, kuidas vabana elada.

Nautigem siis suve ja vabadust! Meil on käes tohutud kingid: aeg elada ja nautida, võimalus vaba olla. Ärge siis peitkem neid väärtusi enda eest, kui kristallvaasi, mida vaid kaugele vaadatakse, vaid kasutagem neid enda rõõmuks ja teistele kasuks. Elame ju seda 2003. aasta suve vaid üks kord: see ei ole proov, see ongi meie etendus "Elu" milles igatühtel on oma peaosad.

**Diakon Kristi Säask**

...

Suvi on täis sündmusi ja tegevust. "Ei ole aega, et suve nautida, pole aega puhkuseks: juuni kulub lõpupäevadeks ja jaanipäevaks, juulis tuleb hoolsalt kõblata ja marju korjata, augustis on viimane aeg ettepoole vaadata, algamas on ju uus kooliaasta. Ja kõik need tööd!" nii kõnelevad paljud. Ometi on suvi meie laiuskraadil üks Looja suurimaid ja kaunimaid kinke: peaaegu lõputud päevad, parajalt soe õhk ja vesi, kõik kasvab ja areneb, lõhnab ja heliseb.... Kas märkame















**18. - 23. juuni 2003**  
Pühendatud heliloojatele Kappidele


18. juuni kell 16 Heliloojate Kappide majamuuseum	<b>FESTIVALI AVAMINE</b> <b>Mati Palm</b> (bass-bariton), <b>Aare Tammesalu</b> (tsello), <b>Tatjana Lepnurm</b> (harf) Kavas E. Oja, A. Kapp, V. Kapp	Tasuta
18. juuni kell 18 Suure-Jaani kirik	<b>JÜRI ARRAKU MAALIDE NÄITUSE</b> <b>AVAMINE ja HELIPLAADITUND ARTUR</b> <b>KAPI MUUSIKAST</b>	20.-/10.-*
18. juuni kell 21 Kohvik "Arturi Juures" Halva ilma korral Suure-Jaani Gümnaasiumis	<b>TRIO NATURALE SHOW</b> <b>Ants Nuut</b> (tromboon), <b>Allan Jakobi</b> (akordion), <b>Teet Veskus</b> (kitarr), <b>Jaan Arder</b> (mandoliin)	50.-/30.-*
19. juuni kell 18 Kohvik "Arturi Juures"	<b>LÕUNAMUUSIKA ARTURI JUURES</b> Mängib ja räägib <b>Aare Tammesalu</b> (tsello) Kavas Bach, Prokofjev, Vine	20.-/10.-*
19. juuni kell 22 Suure-Jaani kirik	<b>J. S. BACHI KLAVERIMUUSIKAT</b> <b>KÜÜNLAVALGEL</b> <b>Vardo Rumessen</b>	50.-/30.-*
20. juuni kell 18 Kohvik "Arturi Juures"	<b>LÕUNAMUUSIKAT ARTURI JUURES</b> Mängib ja räägib <b>Neeme Punder</b> (flööt)	20.-/10.-*
20. juuni kell 21 Suure-Jaani kirik	<b>TALLINNA KAMMERORKESTER</b> Solist <b>Kalle Randalu</b> Kavas A. Kapp, Mozart, Klaverikontserdid.	100.-/75.-*
21. juuni kell 18 Kohvik "Arturi Juures"	<b>LÕUNAMUUSIKAT ARTURI JUURES</b> Mängib ja räägib <b>Maano Männi</b> (viul)	20.-/10.-*
21. juuni kell 21 Olustvere loss	<b>LÜHIMA OÕ BALL</b> <b>TALLINNA BAROKKSOLISTID</b> ja <b>SALTATORES REVALIENSES</b> "Kuninglik tants ja muusika" <b>KEELPILLIKVARTETT</b> <b>Maano Männi</b> (viul), <b>Sigrid Kuulmann</b> (viul), <b>Heili Eespere</b> (vioola), <b>Aare Tammesalu</b> (tsello), solist <b>Mati Palm</b> Kavas A. Kapp, Mozart, Süda <b>SAARSALU KVARTETT</b> solist <b>Yvetta Raid</b> Kavas Valgre Tants, supisted, vahuvcin Piletid osalevad loomisisel!	350.-
22. juuni kell 18 Kohvik "Arturi Juures"	<b>HELILOOJATUND ARTURI JUURES</b> Helilooja <b>Alo Põldmäe</b> ja interpreetid	20.-/10.-*
22. juuni kell 18 Jahimaja rõdu	<b>SILVER BRASS</b> <b>Taavi Kuntu</b> (trompet), <b>Mihkel Metsala</b> (trompet), <b>Kalle Koppel</b> (metsasarv), <b>Hando</b> <b>Põldmäe</b> (tromboon), <b>Priit Paabo</b> (tuuba) Kavas Crespo, Gershvin, Rodriguez, Grieg, Bizet, Debussy	40.-/30.-*
23. juuni kell 02 Hüpassaare	<b>PAIKESETÕUSUKONTSERT SOOMAA</b> <b>METSARAJAL</b> <b>Mati Palm</b> (bass-bariton), <b>Neeme Punder</b> (flööt), <b>Heiki Mätlik</b> (kitarr), <b>Aare Tammesalu</b> (tsello) Kavas Grieg, Debussy, Saar, Sumera Buss väljub kell 02 kohviku "Arturi Juures" eest. Edasi-tagasi pilet 20.- krooni	40.-/25.-*
23. juuni kell 18 Suure-Jaani kirik	<b>JAANIPÄEVAKONTSERT</b> <b>Heiki Mätlik</b> (kitarr), <b>Andres Uibo</b> (orel) Kavas Bach, Beethoven, Vivaldi, Eespere (esiettekannet)	30.-/20.-*
23. juuni kell 20 Laululava Halva ilma korral Suure-Jaani Gümnaasiumis	<b>STRAUSS-ORKESTER</b> kapellmeister <b>Maano Männi</b> solist <b>Tiit Laur</b> (sopran) Kaastegev Suure-Jaani tantsurühm "Loits", juhendaja <b>Tiit Siim</b>	75.-/50.-*
Muusikapäevade PASS 200.- krooni (ei kehti Lühima oõ ballil Olustvere lossis) Piletid müügil: Olustvere infopunkt, telefon (043) 74 280 Suure-Jaani infopunkt, telefon (043) 71 606 Kohvik "Arturi Juures", telefon (043) 77 336 1 tund enne kontserdi algust koha peal Festivali eritempel ja ümbrik 18. juunil		* pensionärid ja õpilased

**Pühapäeval,**  
**29. juunil kell 13.00**  
**Olustvere pargipidu**  
Kirev kava tantsude, laulude ja pillilugudega.  
Lastele etendus.  
Lõunad lossis.



**FOTOGRAAF** Jaanus Siim  
teeb Suure-Jaanis, Kõleri tn 3 **ateljefotosid**  
dokumendipildist perepildini.  
Eelnev kokkulepe  
telefonidel (043) 72 001 või 051 78 704

**Täname**  
kõiki lahkeid rahvariide  
annetajaid!  
Lasterühm "Loitsuke"



Suure-Jaani ja Olustvere Vallavalitsus  
**tänavad**  
kõiki sportlasi, tantsijaid ja võimlejaid,  
kes esindasid koduvalda  
6. Sakala mängudel

Sürgavere Lasteaed "Vemu"  
**tänab**  
lapsevanemaid ja hoolekogu  
koostöö ja abi eest.  
Suur tänu järgmistele asutustele:  
Suure-Jaani vallavalitsus ja -volikogu,  
AS Eerung, VTÜ, Sürgavere Põhikool,  
Sürgavere Spordihooone,  
Sürgavere Raamatukogu,  
Sürgavere Kultuurimaja ja käsitööring.

**PRIITAHTLIKE PRITSIMEESTE**  
**SIMMAN**  
**Suure-Jaani pargis 14. juunil 2003**  
**algusega kell 17.00**  
Rongkäigus vana ja uus tuletõrjetechnik  
Lastele  
kõieronimine, mootorpritsi võistlused  
ja skaudilaat.  
Järvamaa pritsimeeste etendus  
"Tuli lahti!"  
Vetelpääste  
demonstratsiooninõuanded järvel  
Tantsuks ansambel **BOOMER**  
ja Pritsimeste puhkpilliorkester  
Õhtut juhivad Priit Laos

**ERGO Kindlustuse AS**  
pakub soodsat  
**liikluskindlustuse** lepingut  
Suure-Jaani Autokaupluses  
Männiku 4 (endine leivatööstus)  
Pensionärid ja invaliidid 25% odavamalt!  
Telefon (043) 72 222  
Info 050 23 810

**KODUMASINATE REMONT**  
**JA MÜÜK**  
Müüme soodsalt kasutatud  
pesumasinaid, külmikuid,  
pliite ja nõudepesumasinaid.  
Garantii ja järelmaksu võimalus.  
**NB! Müügil ilma surveveeta töötavad**  
**automaatpesumasinaid.**  
KoduPluss  
Riia mnt 95, Viljandi  
AVATUD  
E-R 9.00 - 17.00  
Info telefonil 043 36 342



**Õnnitleme**  
**lapse sünni puhul!**  
Tiina ja Silver Kingul  
sündis 4. mail poeg **HOLGER**  
Elin Kraaneri ja Alar Paalol  
sündis 17. mail poeg **MARTIN** Paalo  
Õie Puusill ja Andrus Moigil  
sündis 21. mail poeg **MARTIN** Moik  
Sirje Rebasel ja Villu Valgel  
sündis 21. mail tütar **JANE** Valge

**ÕNNITLEME**  
**SÜNNIPÄEVALAPSI!**



**SUURE-JAANI LINN**  
LOREIDA REBANE 19.06.1916 87  
OLGA ORAV 30.06.1917 86  
MARIA NOTTA 07.06.1919 84  
HELMI PENTSON 11.06.1920 83  
HELGI KAROLIN 10.06.1928 75  
AINO LELLO 01.06.1938 65  
MARGIT LAND 07.06.1948 55  
ENDEL ROOMETS 06.06.1953 50  
SIRJE KIIVER 11.06.1953 50

**SUURE-JAANI VALD**  
SELMA JÜRGENSTEIN 29.06.1907 96  
LINDA MALKEN 17.06.1908 95  
HILDA-VILHELMINE NILSON  
25.06.1910 93  
LINDA LINNAS 22.06.1911 92  
ALMA NOOT 16.06.1915 88  
SELMA KUNDLA 28.06.1915 88  
SELMA JÜRISSE 20.06.1919 84  
HILDA VINGISAAR 29.06.1920 83  
MARTA JÕEMAA 25.06.1921 82  
PAUL HANSEN 08.06.1928 75  
HILDA-AGATA JOHANSON  
28.06.1928 75

HELMUT KUKK 06.06.1933 70  
MAIMU TETSMANN 22.06.1933 70  
LIIDI RUUL 29.06.1938 65  
IVE ÕISMAA 12.06.1938 65  
MALLE VARSAMAA 03.06.1943 60  
ARVI KÄRNER 21.06.1953 50  
TIJU JÜRIADO 24.06.1953 50  
HILJA LEEMET 22.06.1953 50  
KERSTI KOTSAR 13.06.1953 50

**OLUSTVERE VALD**  
PILVI MIKK 19.06.1913 90  
MÄRT KALVIK 23.06.1913 90  
JUULI MARJASOO 23.06.1915 88  
LINDA VABA 17.06.1917 86  
EDUARD VELBAUM 25.06.1918 85  
SALME VIRIT 24.06.1922 81  
ILGA HEIN 20.06.1923 80  
ROSIINE SAAR 23.06.1923 80  
MARTA PLAKK 15.06.1933 70  
LAINE JÄNES 21.06.1933 70  
TIJU TEDER 02.06.1943 60  
KARIN ABEL 19.06.1943 60  
OLEV KIKAS 04.06.1948 55  
ASTA KAJO 07.06.1948 55  
PEETER HALMAN 26.06.1953 50

**† Mälestame**  
LIDIA RUDISAAR 12.11.1928 - 02.05.2003  
SALME JUURAK 23.06.1907 - 02.05.2003  
MATI TOOMASU 02.08.1947 - 04.05.2003  
ALVIINE FELDMAN 18.03.1910 - 10.05.2003  
ROZA LUHASTE 24.06.1927 - 16.05.2003  
JELIZAVETA JÄNES 07.10.1936 - 22.05.2003  
VOLDEMAR LENK 12.11.1920 - 25.05.2003

e-post: leole@vald.s-jaani.ee  
http://www.suure-jaani.ee/leole  
Reklaamkuulutuse hind:  
ettevõtjal 150.- krooni,  
eraisikul 15.- krooni.  
Reklaami ootame kuni  
1. kuupäevani.  
Toimetusel on õigus artiklite  
teksti redigeerida lühendada.

**Toimetaja**  
Leili Kuusk 052 21 859  
Lembitu pst 42, Suure-Jaani  
tel (043) 71 145 (tööl)  
leili@suure-jaani.ee  
**Toimetaja-abi fotograaf**  
Jaanus Siim  
tel (043) 72 001, 051 78 704  
jaanus@suure-jaani.ee

**Kontaktisikud:**  
**Suure-Jaani Linnavalitsus**  
Aili Adamson tel (043) 71 145  
faks (043) 71 271  
suure-jaani@suure-jaani.ee  
**Suure-Jaani Vallavalitsus**  
Märt Perve tel (043) 55 431  
faks (043) 55 439  
mart@vald.s-jaani.ee

**Olustvere Vallavalitsus**  
Silvi Raudmets tel (043) 74 266  
faks (043) 74 389  
olustverevv@alex.vil.ee  
**Suure-Jaani Gümnaasium**  
Reeda Sadam tel (043) 72 003,  
052 02 343  
faks (043) 72 051  
reeda@sjg.edu.ee

**Küljendus**  
Külliky Lohu  
055 18 297  
kiky@s-jaani.ee

**Trükk**  
OÜ Vali Press  
Pajusi mnt 22, Põltsamaa  
tel (077) 52 491  
vali@estpak.ee

**LEOLE** Kolme omavalitsuse infoleht  
ilmub 1 kord kuus